

СҮХБААТАР АЙМАГ

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТАЙЛАН

Тайлангийн хамрах хугацаа: 2024 оны эхний хагас жил

Тайлан илгээгч: Санхүүгийн хяналт, аудитын алба

Боловсруулсан:

СҮХБААТАР АЙМГИЙН САНХҮҮГИЙН ХЯНАЛТ,
АУДИТЫН АЛБАНЫ ДАРГА

/Т.ЦЭРЭГБАЯР /

Хүлээн авагч:

САНГИЙН ЯАМНЫ САНХҮҮГИЙН ХЯНАЛТ, ЭРСДЭЛИЙН
УДИРДЛАГЫН ГАЗРЫН ДАРГА

/Б.ДОРЖСЭМБЭД/

2024 оны 07 дугаар сарын 02

**СҮХБААТАР АМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
САНХҮҮГИЙН ХЯНАЛТ, АУДИТЫН АЛБАНЫ 2024 ОНЫ
ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БИЧМЭЛ ТАЙЛАН**

2024.07.02

Баруун-Урт сум.

Ерөнхий мэдээлэл:

Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10 дахь заалт, 69 дүгээр зүйлийн хэрэгжилтийг хангах, төсөв, санхүүгийн сахилга батыг дээшлүүлэх, хариуцлагатай хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэх зорилгоор аймгийн Санхүүгийн хяналт аудитын алба нь 2024 онд дараах 3 зорилтыг үйл ажиллагаандаа дэвшүүлэн ажиллав. Үүнд:

Зорилт 1. Төрийн байгууллагын ил тод, төрийн үйлчилгээний хүртээмжийг чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх 1 зорилт, 10 арга хэмжээний хэрэгжилт

Зорилт . Хуулиар олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх 1 зорилт, 12 арга хэмжээний хэрэгжилт

Зорилт . Хуулиар олгосон нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх 1 зорилт 8 арга хэмжээ

Дээрх зорилтуудын хүрээнд Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд захиргааны хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт шалгалт хийх, байгууллагын дотоод хяналтын үйл ажиллагаа буюу дотоод хяналтын системийн үр нөлөөтэй байдлыг үнэлж, дотоод аудитыг зохион байгуулах гэсэн үндсэн 2 чиг үүрэгтэй, Үндэсний хөгжлийн цогц бодлого, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан баталсан аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөр түүнийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө, Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Улсын Их Хурлын тогтоол, Засгийн газрын тогтоол, Ерөнхий сайдын захирамж, Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл, аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны үүргийн гүйцэтгэлийг бодитой үнэлж ажиллалаа.

Тайлант хугацаанд аймгийн Засаг дарга буюу Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчтай “Санхүүгийн хяналт, аудитын албаны 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө”-г батлуулан дараах арга хэмжээнүүдийг авч ажиллан, төлөвлөгөөний биелэлт эхний хагас жилд 91 хувьтай байна. 2024 оны эхний хагас жилд тус алба нь 1548 хүн өдөр ажиллахаар төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 1451 хүн өдөр ажиллаж, ажлын хүн өдрийн хүчин чадлын ашиглалт 93.7 хувьтай байна.

Нэг. Санхүүгийн хяналт шалгалт, дотоод аудит хийх, үнэлэлт дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангах:

Тус алба нь 2024 оны эхний хагас жилд Сангийн сайдын баталсан нэгдсэн удирдамжийн дагуу аймгийн Сүхбаатар аймгийн Бичигт дэх Гаалийн газрын 2022-2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийсэн ба гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөгөөр эхний хагас жилд аймгийн Засаг даргын болон албаны даргын баталсан удирдамжаар нийт 8 объектын санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт, 3 объектын үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийлээ.

Тухайлбал: Сүхбаатар аймгийн Бичигт гаалийн газар, “Талын зам” ТӨХК, “Сүхбаатар аймаг дахь Автотээвэр” ТӨХК, “Сүхбаатар Нисэх буудал” ААТҮГ, аймгийн Уламжлалт нэгдсэн эмнэлэг, Сүхбаатар сумын боловсрол, эрүүл мэндийн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж, 6 танилцуулга үйлдэж, 13 сумын ИТХ, хоршоо хөгжүүлэх сан, Соёлын төвийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгдэж байна.

Тайлангийн хугацаанд шалгалтаар илэрсэн нийт 76845.1 мянган төгрөгийн зөрчилд улсын ахлах байцаагчийн 48030.7 мянган төгрөгийн нөхөн төлбөрийн 4 акт тогтоож, одоогийн байдлаар 3907.9, 1350.0 мянган төгрөгийн актны төлбөр, 3907.9 мянган төгрөгийн албан шаардлаг нь барагдаж, орон нутгийн төсөвт төвлөрсөн, 46680.7 мянган төгрөгийн 3 актны хугацаа болоогүй байна.

Өмнөх 2023 онд тогтоосон буруутай шийдвэрийн улмаас төрд учруулсан хохирлыг барагдуулах 2110.6 мянган төгрөгийн актыг барагдуулж шийдвэрлэсэн байна. Мөн тус онд төрд учруулсан буруутай шийдвэрийн улмаас нийт 38119.4 мянган төгрөгийн актыг холбогдох албан тушаалтанд тогтоож, актны хугацаа болоогүй байна.

Түүнчлэн санхүүгийн хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчилд 166933.8 мянган төгрөгийн 4 албан шаардлага тогтоож, байгууллагад өгсөн 29697.5 мянган төгрөгийн албан шаардлага биелэгдэж, 137236.1 мянган төгрөгийн албан шаардлын хугацаа болоогүй хүлээгдэж буй гүйцэтгэлтэй байна.

1.1.Салбарын хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, илэрсэн асуудлууд:

1. Санхүүгийн хяналт шалгалтын чиглэлээр:

Санхүүгийн хяналт шалгалтаар илэрсэн нийт 176845.1 мянган төгрөгийн зөрчил дутагдлыг ангилбал:

Тус байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд нийт 176845.1 мянган

төгрөгийн зөрчил илэрсэн ба зөрчлийг ангилахад нийт зөрчлийн 9.8 хувь буюу 14156.6 мянган төгрөг нь зориулалт бусаар зарцуулсан, 1 хувь буюу 21570.5 мянган төгрөг нь илүү олгосон цалин хөлс, 17.2 хувь буюу 27906.5 мянган төгрөг нь анхан шатны баримтгүй зарцуулсан, 1427.5 мянган төгрөгийн зөрчил нь үндсэн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, 66 хувь буюу 149903.9 мянган төгрөг нь бусад зөрчил тус тус эзэлж байна.

Хяналт шалгалтаар илэрч буй нийт зөрчлийн дүнд судалгаа хийхэд хамгийн их гарч буй зөрчил нь төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан зөрчил, дараагийн зөрчлүүд буруутай шийдвэрийн улмаас төрд учирсан хохирол, үндсэн баримтгүй зарцуулсан зөрчлүүд эзэлж байна.

Дээрх зөрчлүүдэд улсын ахлах байцаагчийн нөхөн төлбөрийн 4 салбар акт тогтоож, зөрчлийг дор бүр нь арилгуулж, цаашид шинээр батлагдан гарч байгаа холбогдох хууль тогтоомжийг судлан, үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж ажиллах талаар зөвлөмж өгч ажиллалаа.

Хяналт шалгалтад хамрагдсан байгууллагуудын хуулиар хүлээсэн үүргийн биелэлтийг байгууллага тус бүрээр нь гарган хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичиг, холбогдох эрх зүйн актыг төрийн албан хаагч бүр хяналтанд авч ажиллаж байна. Үүнд: Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Засгийн газрын тогтоол, Засгийн газрын сайдын тушаалыг хяналтад авч хэрэгжилтийг тооцон ажиллаж байна.

Шалгалтаар илэрсэн зөрчигдөж буй хууль тогтоомжийн заалтуудыг дурдвал:

1.Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2, 5.1.4, 5.1.5, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, мөн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.3, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2, 7 дугаар зүйлийн 7.7, 60 дугаар зүйл, 44 дүгээр зүйлийн 44.3, 24 дүгээр зүйлийн 24.4,

2.Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 9, 13, 14, 19 дүгээр зүйл,

3. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1

4. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6

5. Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоол

6. Сангийн сайдын 61, 190, 276 дугаар тушаалууд

2. Дотоод аудитын чиглэлээр:

Тус алба нь 2024 оны эхний хагас жилд 13 сумын Засаг даргын Тамгын газар, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хүүхдийн Цэцэрлэгт дотоод аудит хийхээр төлөвлөж, төлөвлөгөөний дагуу дээрх байгууллагуудад 2022, 2023 оны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгдэж байна. Сүхбаатар аймгийн Жаахан шарга театрын 2022-2023 оны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийхэдэрсдлүүд илэрсэн. Илэрсэн асуудалдзаалттай зөвлөмж өгсөн.

Хоёр.Албаны үйл ажиллагааг олон нийтэд ил тод нээлттэй болгох:

Сангийн Яамны Төсвийн хяналт, эрсдэлийн удирдлагын газрын цахим сайт sankhuu_audit_su@yahoo.com хаягаар ирсэн албан бичиг, санал, хүсэлтийг тухай бүр шуурхай, үнэн зөв шийдвэрлэж хариу хүргүүлж байна.

Аймгийн Засаг даргын баталсан 2024 оны 01 тоот удирдамжаар Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хамаарах орон нутгийн төсөвт байгууллага, тусгай сангууд, орон нутгийн төрийн өмчит үйлдвэрийн газрууд, хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээнд хамрагдсан байгууллагуудын Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэнд дотоод аудит хийж дүгнэлт өгөх, илэрсэн асуудалд чиглэсэн зөвлөгөө өгч ажиллав.

Тус албанаас албан бичгийг бусад байгууллага, иргэнд явуулснаас санхүүгийн хяналт шалгалт, дотоод аудиттай холбоотой албан бичиг ... буюу хувийг, байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой албан бичиг ... буюу ... хувийг, иргэнд холбоотой албан бичиг ... буюу ... хувийг тус тус эзэлж байна.

Гурав. Ажилтан албан хаагчдын сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх:

Тус алба нь албан тушаалтны сахилга хариуцлагыг өндөржүүлж, аливаа ажил, асуудлыг цаг алдалгүй шуурхай зохион байгуулж, гүйцэтгэлийн явц, үр дүнд тавих хяналтыг сайжруулан хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгаж, төрийн албаны стандартыг мөрдөн ажиллаж байна. Мөн албаны даргын Зөвлөлийн хурлаар улсын байцаагчид, дотоод аудитор нарын хяналт шалгалтын болон дотоод аудит хийсэн ажлын талаар тухай бүр хэлэлцэн, баримт бичгийн стандартын хэрэгжилт, хууль тогтоомжийг зөв зохистой хэрэглэж байгаа байдалд тогтмол хяналт тавьж, хяналт шалгалт, дотоод аудитын чанар, үр дүнд анхаарал хандуулж ажиллалаа.

Дөрөв. Албаны дотоод үйл ажиллагааны удирдлага, зохион байгуулалт :

4.1.Тус албаны дотоод үйл ажиллагааны удирдлага, зохицуулалтыг зохион

байгуулж, үйл ажиллагааг оновчтой болгох зорилгоор хэрэгжүүлсэн ажлын үр дүн, цаашид хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган үе шаттайгаар зохион байгуулан ажиллаж, байгууллагын үйл ажиллагаанд “Ажилтан албан хаагчдын сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх” зорилт тавин төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчийн албаны үйл ажиллагаанд баримтлах ёс зүйн хэм хэмжээг тогтоосон төрийн албан хаагчийн ёс зүйн дүрмийг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Аймгийн Засаг даргатай 2024 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулан, төр захиргааны байгууллагуудын удирдах ажилтны ээлжит шуурхай хуралдаанд оролцон, аймгийн удирдлагуудаас өгөгдсөн үүрэг, даалгавар, чиглэл, зөвлөмжийг тухай бүр үйл ажиллагаандаа тусган, биелэлтийг тооцон ажиллаж байна.

Хуанлийн Даваа гариг бүр “Мэдээллийн цаг” арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж, уг ажлын хүрээнд цаг үеийн шинжтэй асуудал болон аймгийн удирдах ажилтны шуурхай хуралдааны тэмдэглэл, шинээр батлагдан гарсан хууль тогтоомжийг таниулах зэргээр арга хэмжээ зохион ажиллаж хэвшсэн.

Тус байгууллагад шууд хамааралтай аймгийн ИТХ-ын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжих 3 заалтын хэрэгжилт 100%, аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжих 8 заалтын хэрэгжилт 81.2 %-тай үүнээс санхүүгийн хяналт шалгалт, дотоод аудит, үйл ажиллагааг бүх шатанд хэрэгжүүлэх зохион байгуулалтын арга хэмжээний 2 заалтын хэрэгжилт 100 %, аймгийн Засаг даргын захирамжийн хэрэгжих 23 заалтын хэрэгжилт 73.5%, хууль тогтоомжийн хэрэгжих 14 заалтын хэрэгжилт 77.9 %-ийн гүйцэтгэлтэй байна.

4.2. Сургалт, сурталчилгаа, арга зүйн зөвлөгөө өгч, албан хаагчдыг сургалтад хамруулсан байдал:

Зохион байгуулсан сургалт, сурталчилгаа, арга зүйн зөвлөгөө.

-Төсвийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, санхүүгийн сахилга батыг дээшлүүлэх, шалгалтанд хамрагдсан байгууллагуудын шалгалтын дүн, зөрчигдсөн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам болон шалгалтаар илэрсэн зөрчлүүд, түүний шалтгаан, нөхцөл, тухайн байгууллагад ирээдүйд учирч болох эрсдэл, тэдгээрийг бууруулах чиглэлээр хяналт шалгалтад хамрагдсан 23 объектод тухай бүр уулзалтыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллалаа. Сургалтанд сумын Засаг дарга, Засаг даргын Тамгын газрын дарга, ажилтан, албан хаагчид болон төсөвт байгууллагуудын удирдлага, санхүү бүртгэлийн

ажилтнууд нийт 100 гаруй хүнийг хамруулсан байна.

Тус албаны ЭБАТ нь тухайн онд хийх сургалт болон ажлын төлөвлөгөөг болон байгууллагын авлига, ил тодын төлөвлөгөөг тус тус батлуулан, албан хаагчдад Авлигын эсрэг хууль болон НАНБХУСЗУСТХ-ийн талаар түүнчлэн ХАСУМ, ХОМ, хяналт шалгалт, дотоод аудит хийхээс өмнө ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ ийлэрхийлэх зөрчил үүссэн тухай мэдэгдлийг хэрхэн ойлгомжтой, үнэн зөв мэдүүлэх талаар сургалт хийж, хэлэлцүүлэг зохион байгуулав. Мөн тус албанд шинээр томилогдсон дотоод аудитор Э.Энх-Учралд ХАСХОМ, ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ хэрхэн үнэн зөв мэдүүлэх талаар зөвлөмж өгөв.

Сангийн Яамнаас зохион байгуулсан “Дотоод аудитын нэгдсэн систем “сэдэвт сургалтад албаны дарга Т.Цэрэгбаяр, бусад улсын байцаагч, дотоод аудитар нар хамрагдсан.

Түүнчлэн тус алба нь 1 дүгээр сараас эхлэн Төрийн албаны Зөвлөлөөс зохион байгуулж байгаа 4.7.10 сургалтад 7 хоног бүрийн Пүрэв гараг бүр сургалтад хамрагдаж байна. 3 дугаар сард Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газраас зохион байгуулсан 3 дугаар сард Удирдлагын академийн ахлахын мэргэшүүлэх сургалтад санхүүгийн хяналт шалгалтын улсын ахлах байцаагч, дотоод аудитор Д.Оюунсүрэн аймгийн ЗДТГ-ын захиалгаар төлбөргүй суралцаж,төгсөв.

4.3. Төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагааны талаар:

Тус алба нь 2023 оны эхний хагас жилд албаны дарга, санхүүгийн хяналт шалгалтын улсын ахлах байцаагч-2, санхүүгийн хяналт шалгалтын улсын байцаагч 2, ахлах дотоод аудитор 1, дотоод аудитор 3, нягтлан бодлогч 1, нярав, бичиг хэргийн ажилтан-1, жолооч-1 нийт 11 орон тоотой, эхний хагас жилийн байдлаар төсвийн хуваарийн дагуу мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, мянган төгрөгийн зарлагатай ажилласан байна.

Байгууллагын санхүүгийн тайлан мэдээ болон Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.1, 6.1.6, 6.2.1-6.2.5, 6.3.2, 6.3.3, 6.3.6, 6.4.1, 6.4.4, 6.4.5, 6.4.7, 6.4.9-д заасан мэдээллүүдийг Ил тод байдлын тухай, Төсвийн тухай хуулийн дагуу цахимаар болон цаасаар бүрэн мэдээлж, байршуулж тайлагнаж байна.

Сангийн Яаманд хүргүүлэх санал:

ТАЙЛАН БИЧСЭН:

ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН

ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Т.ЦЭРЭГБАЯР

